

Hoera, een jongen/meisje

Iedereen begint z'n leven met twee geslachtschromosomen. En bij iedereen heet dat paar XX. Bij meisjes blijft dat zo, bij foetussen die uitgroeien tot jongetjes wordt één X na zes tot acht weken omgevormd tot een Y-chromosoom. En dat heeft zo z'n gevolgen. Ook voor de hersenontwikkeling. Gedragsspecialist Lauk Woltring weet er (bijna) alles van.

Wetenschappers hebben inmiddels heel wat kennis opgedaan over de verschillende manieren waarop jongens en meisjes zich ontwikkelen. Die kennis is heel goed bruikbaar bij de opvoeding van je kinderen. Gedragsspecialist Lauk Woltring: 'Natuurlijk, hersenen ontwikkelen zich ook door de vele impulsen van buitenaf. Maar al bij pasgeboren baby's zie je verschillen tussen meisjes en jongens. Ouders en opvoeders moeten meer feeling krijgen voor de verschillen tussen jongens en meisjes. Het is gewoon erg handig wat *knowhow* over de sekseverschillen te hebben en die, waar nodig, toe te passen.'

Verskil in tempo

Woltring is een veelgevraagd spreker en weet veel over de verschillen tussen jongens en meisjes. Hij somt op: 'Meisjesbaby's hebben een fijnere tastzin. Ze ruiken iets beter en horen iets meer. Door een bepaald hormoon, oxytocine, gaan meisjes eerder relaties aan. Ze kijken sneller en langer naar gezichten. Jongensbaby's kijken eerder naar voorwerpen. Meisjes kunnen daardoor meestal op heel jonge leeftijd gezichten van anderen interpreteren. Jongens laten zich sneller afleiden en zijn beweeglijker. Hun blik schiet alle kanten op. Ze verkennen, speuren, onderzoeken en willen alles aanraken.' Woltring nuanceert wel direct: 'Realiseer je goed, we spreken over gemiddelden en over kleine verschillen. Bovendien is er een flinke overlap tussen beide seksen. Ik denk dat een behoorlijk deel van de verschillen puur verschillen in tempo zijn. Jongetjes zijn met veel dingen gewoon een beetje later. Je kunt ze stimuleren, maar ga vooral niet dwingen.' Al zijn het kleine verschillen, het heeft wel tot gevolg dat een meisjesbaby al heel vroeg wat meer reageert op de ouders. Jongetjes maken iets langzamer oogcontact en reageren minder op aanrakingen. Woltring waarschuwt: 'Dat moet je wel weten als ouder, anders ga je je misschien zorgen maken.'

Druk, druk, drukker

Meisjes die richting de peuterleeftijd gaan, ontwikkelen hun fijne motoriek sneller dan jongens, die juist eerder zijn met grove motorische vaardigheden. Je ziet dat bijvoorbeeld al met zelf eten en zelf aankleden. Wanhoop dus niet wanneer je zontje zijn vork voor de zoveelste keer als hamer gebruikt. Een ander verschil is de taligheid. Een meisje kan emoties

gemakkelijker koppelen aan het taalcentrum. Woltring: 'Bij sterke emoties kunnen meisjes zich gemakkelijker direct uiten. Het taalcentrum van jongetjes is nog wat minder ontwikkeld. Hun emoties zijn meer verbonden met hun

Dappere meisjes

Je driejarige dochter loopt in de speeltuin steeds met een boog om de hoge glijbaan heen. Jij vindt het wel best zo. Lekker veilig. Maar de babyglijbaan is ze inmiddels ontgroeid. Praat erover. Laat haar merken dat je snapt dat ze die hoge glijbaan eng vindt. Daag haar tegelijkertijd een beetje uit. Opper om samen omhoog te klimmen en naar beneden te roetsjen. Meisjes kunnen en durven meer dan ze in eerste instantie zelf denken.

steken daar minder energie in. Maar ze hebben er vervolgens wel last van als er weinig aandacht voor ze is.'

Tussen zijn tweede en derde jaar krijgt een kind door welke sekse het heeft. Jongetjes zullen dan geneigd zijn de dichtstbijzijnde man te imiteren en meisjes de dichtstbijzijnde vrouw. Hoe stereotiep is het bij jullie thuis? Hoe hebben papa en mamma de taken verdeeld? Welke voorbeelden geef je je kind daarmee? Maar ook: hoe praat mamma over papa en andersom. Kleine kinderen vangen veel op. Dat kan je kind betrekken op zijn zelfbeeld, want papa is toch ook een jongen en mamma een meisje.

Grensgevallen

De eerste jaren van een mensenleven zijn erg belangrijk voor een veilige hechting.

Als je kind iets doet waar jij niet op zit te wachten of als het erg druk is, probeer dan toch mee te gaan op zijn ontdekkingstocht.

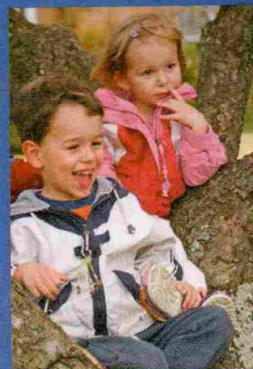
Woltring: 'Snap wat er aan de hand is, ga mee in het spel en leid het in goede banen. Ook al is je zontje druk, snel afgeleid en neemt hij iedere keer de benen bij een bezoekje aan de speeltuin, pak hem niet te hard aan. Je loopt het gevaar dat hij zich van je afkeert. Leer hem zijn energie een beetje te beheersen, zonder hem direct te corrigeren. Jongetjes moet je gewoon iets meer in de gaten houden, wat meer begeleiden, want ze onderkennen de risico's van hun gedrag niet. Bekend is dat jongens veel meer worden gecorrigeerd. Leer ze grensgevoel ontwikkelen, zonder dat ze het gevoel krijgen iets fout gedaan te hebben. Leg gewoon uit waarom het niet zo handig is wat ze doen en bied ze waar mogelijk

een andere uitweg voor hun energie en nieuwsgierigheid. Als het moet, geef je natuurlijk duidelijke grenzen aan, maar let op je toon.'

Goede start

Hersenen groeien en rijpen door de interactie met hun omgeving. Het blijft natuurlijk de vraag in hoeverre gedrag wordt bepaald door de genen en biologie (nature) en in hoeverre omgeving en opvoeding (nurture) een rol spelen. De boodschap die Woltring aan ouders wil meegeven: 'Zie de verschillen, neem ze waar, heb er feeling voor en experimenteer. Het gaat erom dat we kleine meisjes en jongens een goede start geven. Dat ze zich goed voelen bij het feit dat ze een meisje, dan wel een jongetje zijn. Dat we ze snappen en dat we meegaan in hun spel om de wereld te ontdekken. Heb samen plezier in dat spel en stuur waar nodig wat bij.'

Ezeltje Prik - nummer 7 - 2010

Meisjesmaak, jongensgenen

Vindt je driejarige zontje het geweldig om op mamma's pumps te lopen? En trekt hij het liefste de prinsessenjurk van z'n zus aan? Zit er niet over in. Kinderen experimenteren. Een jongetje met een voorliefde voor roze schoentjes? Laat hem. Zolang hij er niet mee gepest wordt, voelt hij zich daar blijkbaar gelukkig mee. Wordt hij er wel mee gepest, overleg dan met hem wanneer hij ze wel en beter niet kan aandoen.

Spelenderwijs

Baby's vinden het fijn om een stuk speelgoed goed te leren kennen. Als een kindje een speeltje uitgebreid kan voelen, ruiken en proeven, raakt het eraan gewend en voelt het zich veilig. Bied een peuter niet te veel tegelijk aan. Kinderen moeten leren concentreren. Het is prima om je dochter een auto aan te bieden en je zontje een pop. Maar dring niet te veel aan. Kijk vooral waar hun interesse naar uit gaat.

Leuke sites:

- www.kinderkoppie.nl
- www.laukwoltring.nl

Bouwende boys

Zit je net met zontje én prentenboek op schoot, springt hij er bij pagina drie al af. Een typisch geval van: jongetje. Wat leidde z'n aandacht af? De megablokken? Dan komt dat prentenboek wel een andere keer. Ga lekker samen bouwen. Is het eigenlijk bedtijd? Dan bouwen jullie toch een minikasteel in plaats van een megaburcht.

handjes en de rest van hun lichaam. Daarom zijn ze vaak wat hardhandiger. Daarbij zijn jongetjes altijd in beweging, terwijl je voor taal rust nodig hebt.' Kleine jongetjes zijn vaak wat drukker, beweeglijker en eigenzinniger dan kleine meisjes. Woltring vindt dat het gedrag van jongetjes veel te snel wordt aangemerkt als lastig. 'Zo klein als ze zijn, dat merken ze. Het wekt irritatie, twijfel en ergernis bij ze op, waardoor de cortisolspiegel, het stress-hormoon, stijgt. Komt dat vaak voor, dan gaat al hun energie op aan het reageren op die stress en staat het hun ontwikkelen in de weg. Meisjes doen sowieso meer moeite om aardig gevonden te worden. Jongens